

Claus del Pla de Xoc: quines mesures s'adoptaran a Espanya per pal·liar l'impacte de la guerra d'Ucraïna?

El Consell de Ministres del 29 de març va aprovar el Pla de Xoc de Resposta a la Guerra, mitjançant el qual es mobilitzaran fins a 16.000 milions d'euros per mitigar l'impacte de la guerra d'Ucraïna sobre l'economia espanyola. Aquest paquet costarà uns 6.000 milions d'euros (el 0,5% del PIB), comptarà amb 10.000 milions d'avalos ICO i la majoria de les mesures estaran en vigor entre l'1 d'abril i el 30 de juny. Tot seguit, passem a desgranar les principals mesures a partir de tres eixos: les famílies, el teixit productiu i el mercat elèctric.

Mesures per mitigar l'impacte sobre les famílies

Una de les principals mesures és la bonificació de 20 cèntims per litre de combustible fins al 30 de juny per a tots els usuaris. L'Estat assumirà 15 cèntims i les petroleres 5 cèntims (només s'aplica a les que tinguin una xifra anual de negocis superior als 750 milions; en la resta de casos, l'Estat també assumirà els 5 cèntims). El seu cost per a les arques públiques està estimat en 1.423 milions d'euros. És essencial que aquesta bonificació es faci de manera àgil i coordinada; en aquest sentit, s'aplicarà de manera immediata un descompte en la factura al punt de venda mateix i de proveïment de carburant, de manera que l'Agència Tributària haurà de retornar-lo en un futur al venedor, o es podrà sol·licitar un avançament a compte.

En l'àmbit laboral, s'estableix una prohibició d'acomiadaments objectius per a les empreses beneficiàries d'ajuts públics o que rebin bonificacions per ERTO si s'addueix com a causa un augment dels costos energètics.

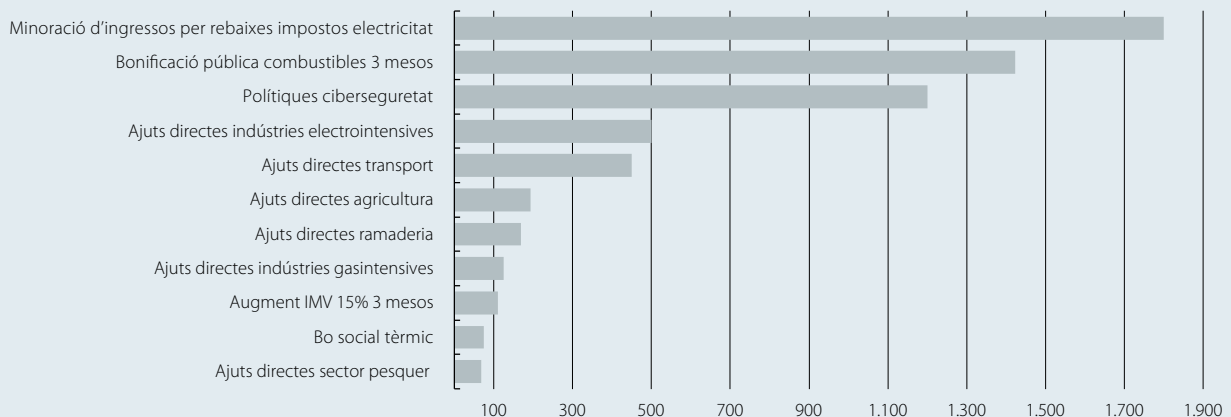
En matèria de mercat immobiliari, les revisions de preus dels lloguers en els tres pròxims mesos no podran superar la variació anual de l'índex de garantia de competitivitat (IGC). Com, legalment, aquest índex s'aplica en valors entre el 0% i el 2%, aquesta mesura està fixant un topall màxim del 2,0%, tot i que amb un matís: en el cas de grans tenidors, l'augment del lloguer en cap cas podrà superar l'augment de l'IGC, però, per a la resta de propietaris, podria superar-lo si així s'acorda amb l'inquilí.

Així mateix, es donarà més suport als col·lectius més vulnerables: durant tres mesos, s'augmenta el 15% la quantia de l'ajuda de l'ingrés mínim vital (IMV; estimem que el cost és d'uns 110 milions d'euros) i es mantindran fins al 30 de juny els majors descomptes del bo social elèctric (del 60%, en lloc del 25% per a col·lectius vulnerables, i del 70%, en lloc del 40% per a casos greus)¹ en la factura regulada (PVPC), amb una novetat: el bo social s'estén a 600.000 noves famílies (en conjunt, 1,9 milions de llars beneficiades) després d'ampliar-lo a tots els perceptors de l'IMV amb contracte de subministrament.

Mesures per mitigar l'impacte sobre el teixit productiu

Les mesures de suport al teixit productiu se centren en els sectors més afectats per l'augment dels costos de producció derivat de l'increment dels preus de l'energia i dels aliments després de l'inici de la guerra. En particular, es canalitzaran ajuts directes de 169 milions d'euros als productors lactis (124 milions per als productors de llet de vaca, 32,3 milions per als productors de llet d'ovella i 12,7

Espanya: principals partides del Pla de Resposta a la Crisi (Milions d'euros)

Font: CaixaBank Research, a partir de dades del BOE i del Ministeri d'Hisenda.

1. Per ser considerat «consumidor vulnerable» fa falta que el nivell de renda de la unitat familiar sigui igual o inferior: i) 1,5 vegades l'IPREM 12.159,42 €/any, si no hi ha unitat familiar o NO hi ha menors a la unitat familiar, o ii) 2 vegades l'IPREM 16.212,56 €/any, si, a més a més, hi ha circumstàncies especials.

milions per als productors de llet de cabra, amb un màxim de 35.000 euros per empresa) i de 193 milions d'euros per a les explotacions agrícoles. Pel que fa a la pesca, es canalitzaran ajuts directes de 68 milions d'euros, que inclouen 18 milions per compensar els vaixells pesquers i 30 milions per compensar els pescadors per l'augment dels costos.

El sector del transport també rebrà suport: a més de ser un dels principals beneficiats per la bonificació generalitzada de 20 cèntims per litre de combustible, s'injectaran 450 milions d'euros en ajudes directes al sector en funció del tipus de vehicle (1.250 € per camió, 900 € per autobús, 500 € per furgoneta i 300 € per vehicle lleuger).

La indústria, gran consumidora d'energia, també veurà mitigat l'important augment dels seus costos: es destinaran 500 milions d'euros a ajudes directes per cobrir el 80% dels peatges fins al final de l'any i per compensar els costos indirectes d'emissió de CO₂. A això se sumen 125 milions per a la indústria gasintensiva (paper, cartró, vidre i ceràmica). Finalment, en matèria de ciberseguretat, s'enfortirà la seguretat de la xarxa 5G amb una dotació de 1.200 milions d'euros.

A aquesta bateria d'ajuts directes, molt focalitzats, se sumarà una nova línia d'aval de crèdits ICO per 10.000 milions d'euros fins al final de l'any, els requisits i les condicions dels quals encara no s'han especificat. Així mateix, es flexibilitzen les condicions per ampliar els venciments en les línies d'aval COVID (no serà necessari que la caiguda de la xifra de negoci sigui superior al 30% el 2020 en relació amb el 2019) i s'atorgarà un període de carència addicional de sis mesos als sectors més afectats (transport per carretera, agricultura, pesca i ramaderia).

Mesures al mercat elèctric

El Govern d'Espanya, conjuntament amb el de Portugal, ha presentat a la Comissió Europea una proposta de fixació de preu de referència del gas que s'utilitza per a la producció d'electricitat. Aquest esquema encara no ha estat aprovat, de manera que no forma part del Pla de Xoc, però serà clau per mitigar les pressions inflacionistes, l'erosió de poder adquisitiu de les famílies i els costos de les empreses.

El que sí que s'ha inclòs al Pla és ampliar fins al 30 de juny la rebaixa d'impostos vigent en la factura elèctrica dels petits consumidors: IVA del 21% al 10% (que comportarà una reducció d'ingressos de 217 milions d'euros), impost especial de l'electricitat del 4,11% al 0,5% (reducció d'ingressos de 224 milions) i suspensió de l'impost del valor de producció de l'energia elèctrica IVPEE (reducció d'ingressos de ≈1.356 milions d'euros).

A més a més, s'ha procedit a una actualització del règim retributiu de les plantes d'energia renovable i de l'ús de residus. El 2022, això comporta una rebaixa de càrrecs del sistema elèctric de fins el 55%, per valor de 1.800 milions.

Així mateix, s'ha prorrogat fins al 30 de juny la minoració dels «beneficis extraordinaris» al mercat elèctric vinculats als elevats preus del gas, i s'amplia el seu àmbit d'aplicació a l'energia contractada a termini i a preu fix, si aquest preu és superior als 67 €/MWh, després de l'aval de la Comissió Europea en el *toolbox* de principis de març. Els fons recaptats es destinaran a reduir els càrrecs repercutits als consumidors.

En definitiva, el Govern ha adoptat mesures per atenuar el xoc inflacionista associat a la guerra a Ucraïna. L'impacte en dèficit s'aproparà a 0,5 p. p. de PIB. Es tracta de mesures temporals, que, en conseqüència, no haurien d'impactar sobre el dèficit estructural i que, en general (la bonificació generalitzada als combustibles és l'excepció), es destinen a les llars més vulnerables i als sectors productius més perjudicats per l'alça dels preus.

Javier García Arenas